

QANLI YANVAR - 33 İL

Ulu Öndər Heydər Əliyev vaxtilə 20 Yanvar hadisələrini belə səciyyələndirirdi: "Biz o günlərdən nə qədər çox uzaqlaşsaq, həmin günlərin Azərbaycan xalqının tarixində necə mühüm yer tutduğunu bir o qədər dərinləndiririk. Ancaq bir şey həqiqətdir ki, 1990-cı ilin 20 Yanvarı Azərbaycan xalqının həyatında dönüş mərhələsi, dönüş nöqtəsi olub".

Zaman keçdikcə, nəsilər dəyişdikcə xalqımız, xüsusən də gənclərimiz tarixi həqiqətləri öyrənməli və gerçəkləri bilməlidirlər. Yaxın tariximizin öyrənilməsi və araşdırılması vacib vəzifə kimi hər bir ziyalının fəaliyyətinin mühüm bir hissəsi olmalıdır. Bu baxımdan 1990-cı ilin 20 Yanvar faciəsi də öyrənilməli və gələcək nəsillərə olduğu kimi çatdırılmalıdır.

Heydər ƏLİYEV: "Bir halda ki, mübarizə lazımdır, deməli, mübarizə aparmalıyam!"

Heydər Əliyev fenomenini araşdırdıqca onun böyüklüyünün bir daha heyran olursan. Uzun illər respublikaya rəhbərlik etmiş və ittifaq səviyyəsində mühüm post tutmuş bir şəxsin həyat və fəaliyyəti ciddi maraq doğurmaya bilməz. Təsəffüf deyil ki, bu dövrü haqlı olaraq Heydər Əliyev epoxası adlandırılır.

Heydər Əliyevin böyüklüyünü dərk etməyə və vaxtilə onu cəmiyyətdən təcrid etməyə çalışan və bununla da onun unudulacağını düşünən nankor adamların fəaliyyətinə də təsəffüflənməyə bilməyən. Bu dardüşüncəli adamların Heydər Əliyevi təcrid etməklə, əleyhinə qarayaxma kampaniyası aparmaqla onun siyasət meydanından uzaqlaşdırmaq fikirlərinin məntiqsiz və absurd olduğu sonrakı hadisələr zamanı bir daha təsdiq olundu.

26 iyul 1990-cı ildə Naxçıvanın "Şərq qapısı" qəzetində "Daha susa bilməzdim" adlı müsahibəsində dahi şəxsiyyət bu hadisələri belə xarakterizə edir: "Təxminən üç il əvvəl mən Siyasi Büronu tərk etmişəm. Əsas səbəb xəstəliyim olub. İnfarkt keçirdim. Həkimlər fəal həyat tərzi üçün ölümünə məhkum etmişdilər. Artıq üç ildir ki, siyasi həyatdan kənardayam. Lakin 1989-cu ilin aprelinədək Sov.İKP Mərkəzi Komitəsinin üzvü, həmçinin SSRİ-nin və bu ilin ortalarında RSFSR Ali sovetlərinin deputatı olmuşam. Mənim fəaliyyət göstərmişəm. Bununla bərabər mən bir sıra qüvvələrin, xüsusilə bəzi kütləvi informasiya vasitələrinin ədalətsizliyinə özümə qarşı qərəzkarlığını üzərində hiss etmişəm. Mənə elə gəlir ki, bu işdə müəyyən dərəcədə partiya orqanlarının müvafiq dairələrinin əli vardır. Azərbaycanca bu, şübhəli belə idi. Lakin Moskvada da bu cür "hücumlar" təşkil olunurdu. Cəmi il yarım Azərbaycan KP MK-nin birinci katibi işləyən və fəaliyyəti biabırçı uğursuzluqla başa çatan Ə.Vəzirov bu işin şübhəli ki, təşkilatçısı idi. O, mənə haqqında istər respublika, istərsə də Moskva mətbuatında böhtanlı məqalələr çap olunmasını təşkil edirdi. Mən dözməyə çalışırdım. Əlbəttə, bir insan kimi inciyirdim, axı özümü qarşı belə münasibətlər haqsız idi. Buna görə də 1989-cu ilin aprelinədə təəcübü bir hadisə - Mərkəzi Komitənin 110 üzvünün və üzvlüyə namizədin öz arzusu ilə Mərkəzi Komitədən çıxıldığı bir zamanda, axırın ki imkan olduğunu nəzərə alıb MK-nin plenumunda çıxış etdim və dedim ki, mənə qarşı böhtançılıq kampaniyası təşkil edilə bilər. Bu, başdan-ayağa haqsızlıqdır. Mən belə hesab edirəm ki, ləyaqətli işləməmişəm. Əlbəttə səhv və nöqsanım da olub. Bunsuz mümkün deyil. Lakin mənə ünvanına deyilən böhtanlar heç biri həqiqətə uyğun deyil. Bu dediklərim uzun müddət üzv olduğum Siyasi Büronun üzvlərinə və çiyən-çiyinə işlədiyim yoldaşlara təsir etmədi. Onlar dediklərimə əhəmiyyət vermədilər.

Sonra mənə bir sıra müxbirlər müaricət etdilər. Mən keyli müddət müsahibə verdim. Keçən ilin noyabr ayında "Teatralnaya jizn" jurnalının müxbiri Andrey Karaulov mənə müaricət etdi. Mən ona müsahibə dedim. Daha sonra Azərbaycanca bu ilin yanvarın 19-20-nə keçən gecə törədilən cinayət, buraya böyük miqdarda hərbi qüvvə yeridilməsi və bunun da öz növbəsində keyli insan tələfatına səbəb olması mənə çox pis təsir etdi. Mən daha susa bilməzdim. Buna görə də mən Azərbaycan Respublikasının Moskvadakı Daimi Nümayəndəliyinə gəldim. Burada mətbuat konfransında müxbirlərin suallarına cavab verərək bu hərəkətin antihumanist, antidemokratik, Konstitusiyaya zidd hərəkət olduğunu bildirdim. Mən ölkənin siyasi rəhbərliyini şəxsən Qorbaçovun hərəkətlərini pislədim. Bildirdim ki, Azərbaycanca yaranmış ağır vəziyyəti belə bir tədbirə əl atmadan da nizam salmaq olardı. Lakin mərkəz qanundankənar yolla getdi. Həmin gündən sonra mənə qarşı hücumlar daha da gücləndi. Düz on gün sonra "Pravda" qəzetində mənə qarşı vicdan və insan ləyaqətindən uzaq, cəfəngiyyət və hor çir uydurmalarla dolu məqalə çap olundu. Bu vaxtı mən başa düşdüm ki, bir halda ki, mübarizə lazımdır, deməli, mübarizə aparmalıyam!"

Tarixi müsahibədə deyildiyi kimi, artıq hadisələr Heydər Əliyevi mübarizəyə səsləyirdi. Şübhəsiz ki, bu məsələlərdə iki uğursuz siyasətçinin adını çəkməmək mümkün deyil. Bir tərəfdən SSRİ-nin rəhbəri M.Qorbaçovun, digər tərəfdən isə Azərbaycan SSR-nin rəhbəri Ə.Vəzirov kimilərinin böyük şəxsiyyət Heydər Əliyevə qarşı qarayaxma kampaniyası artıq dözlülməz həddə çatmışdı.

Heydər Əliyev qətiyyətinin təntənəsi

Yeri gəlmişkən, tarixi ədalət naminə bu uğursuz siyasət tandem haqqında bir neçə söz deməyi özümü borc bilirəm. Mənəviyyət və siyasi əxlaq baxımından harmoniya təşkil edən bu şəxsləri hansı "keyfiyyət" birləşdirirdi? Heydər Əliyev Azərbaycan SSR Kommunist Partiyasının I katibi seçildikdən sonra Ulu Öndər 40 yaşlı gənc komsomolçu Əbdürrəhman Vəzirovu Azərbaycanın ikinci şəhəri olan Gəncə şəhər partiya komitəsinin birinci katibi kimi mühüm vəzifəyə seçilməsinə təmin etdi. Sonra o, 1974-1976-cı ilə qədər Azərbaycan KP MK səniyyə şəbəkəsinin rəhbəri kimi çalışıb.

1988-ci ildə M.Qorbaçovun təklifi ilə Azərbaycan KP MK-nin birinci katibi vəzifəsinə təyin edilən Ə.Vəzirovla M.Qorbaçovun Qarabağ münaqişəsinə, 20 Yanvar hadisələrinə və ermənilərə münasibətdə sona qədər eyni mövqə nümayiş etdirdilər.

Ermənilərin çox olduğu Stavropol kimi bir bölgədə I katib işləyən M.Qorbaçovun müsəlman-türk xalqlarına olan anormal münasibəti özünü çox gözəl nümayiş etdirdi. SSRİ KP MK-nin birinci katibi seçilən M.Qorbaçov uzun illər Qazaxıstana uğurlu rəhbərlik etmiş Sov. İKP MK Siyasi Bürosunun üzvü Dinnəhməd Kunayevi heç bir lüzum olmadan vəzifədən çıxararaq yerinə Moskvadan gətirilən Kolbini qoymuşdu. Qazaxların buna kütləvi etirazını M.Qorbaçov ilk dəfə ordundan qüvvəsindən istifadə edərək qırğınlar törətməklə, qanunsuz həbslər həyata keçirməklə yatırırdı.

Qazağıstan, Almatı hadisələri Siyasi Büro üzvləri arasında kəskin fikir ayrılığına səbəb olmuşdu. Buna etiraz bildirən Siyasi Büro üzvü Heydər Əliyev və Siyasi Büro üzvlüyünə namizəd Şərif Rəşidov arzu edilməz şəxslərə çevrilmişdilər.

Yuxarıda qeyd edilənlərdən M.Qorbaçovun Heydər Əliyevə münasibətinin anatomiyasını anlamaq çətin deyil. Amma Heydər Əliyevin etimad göstərdiyi və vəzifə pillələrində irəliləyən Ə.Vəzirov və A.Mütəllibovun riyakar münasibəti anlaşılan deyil. Heydər Əliyevin özünün bu məsələlərdə münasibəti maraq doğurur.

Heydər Əliyevin Naxçıvana göndərildikdən sonra 26 iyul 1990-cı ildə "Şərq qapısı" qəzetinə ilk müsahibəsində jurnalist M.Möhsün ona belə bir sual ünvanlayır:

- *Yoldaş Əliyev, Siz bir anlığa mənə yerimdə olsaydınız. Heydər Əliyevə ən başlıca sualınız nə olardı?*

- *(Keyli güllər) Hansı sualı verədim? Çox salı verədim (yenə güllər).*

- *Başlıca sual?*

- *Başlıca sual? Soruşardım ki, ay Əliyev, bəzi adamlar niyə yaxşı tanınmısan?*

Dahi siyasətçinin özünü verirdiyi bu ritorik sualın arxasında böyük həqiqətlər dayanırdı. Birmənalı şəkildə demək olar ki, Heydər Əliyevin gənc kadr kimi böyük etimad göstərərək vaxtilə vəzifə trampilinlərində sürətlə irəliləyən, sonradan Azərbaycana rəhbərlik etmiş Əbdürrəhman Vəzirov və Ayaz Mütəllibov birinci sıralarda gedir. Azərbaycan tarixinə qara ləkə kimi düşmüş 20 Yanvar və Xocalı faciələri bu iki şəxsin adını tarixə təqsisir kimi yazıb.

20 Yanvar hadisələrinin xronologiyasını vərəqlədikcə, Heydər Əliyevlə bağlı maraqlı bir hadisə diqqətimi cəlb etdi. Odur ki, məqalənin bu hissəsinə gizlədilmiş teleqram yarımbaşlığını seçdim.

Gizlədilmiş teleqram

Sov. İKP-nin Siyasi Bürosundan istefa vermisi təqəddü kimi Moskvada yaşayan Heydər Əliyevi siyasi hadisələrdən kənarlaşdırmaq, onun əleyhinə qarayaxma kampaniyası apararaq ləkələmək, dövlət xadimi kimi sıradan çıxararaq siyasət meydanından tamamilə uzaqlaşdırmaq prosesi geniş vüsət almışdı. Azərbaycanda başlanan Milli Azadlıq Hərəkatının genişlənməsinin qarşısını almaq və Azərbaycan xalqının iradəsini qırmaq məqsədilə sovet rəhbərliyi yerli nökrələrin əli ilə sovet ordu hissələrinin qanunsuz olaraq Azərbaycana yeridilməsini planlaşdırırdı. Bu cür müəkkəb və gərgin siyasi şəraitdə hadisələrə təsir edə biləcək ən böyük siyasətçi möhüz Heydər Əliyev idi. Odur ki, bütün bədxahları onu siyasi baxımdan təcrid etmək yolunu tuturdular. Ürəyi Azərbaycan eşqi ilə döyünən Heydər Əliyevin özünün də qeyd etdiyi kimi, o, artıq susa bilməzdi. Lakin süni maneələr qayılmaq idi. 1990-cı ilin yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə SSRİ hərbi-siyasi rəhbərliyi Azərbaycan xalqının azadlıq istəyini qırmaq, milli hərəkatı boğmaq məqsədilə Azərbaycana qanunsuz olaraq qoşun yeridərək kütləvi qırğın törətdi.

Hadisə nəticəsində Bakıda gecəyarı fəvqəladə vəziyyət təbiiq edilmiş, əhali xəbərdar olunmamışdır. Fəvqəladə vəziyyətin təbiiq əhaliyə elan olunanda hərbi qulluqçular 82 nəfəri amansızcasına qətlə yetirmiş, 20 nəfəri ölümcül yaralamışdılar. Fəvqəladə vəziyyət elan edildikdən sonra, yanvarın 20-də və sonrakı günlərdə Bakı şəhərində 21 nəfər öldürülmüşdü. Fəvqəladə vəziyyətin elan olunmadığı rayonlarda yanvarın 25-də Neftçala, yanvarın 26-da Lənkəranda daha 8 nəfər qətlə yetirilmişdir. Ümumilikdə 147 nəfər öldürülmüş, 744 nəfər yaralanmış, 841 nəfər qanunsuz həbs olunmuş, 200 ev və mənzil, 80 avtomobil, o cümlədən təcili yardım maşınları, yandırıcı güllələrin törətdiyi yanğın nəticəsində çoxlu dövlət əmlakı və şəxsi əmlak məhv edilmişdi.

Sovet rəhbərliyi SSRİ-nin Konstitusiyasını, həmçinin beynəlxalq humanitar hüququn bütün müdaxilələri ayaq altına ataraq mülki əhaliyə, öz vəzifə borcunu yerinə yetirən həkimlərə qarşı qətlər həyata keçirmişdir.

Sözsüz ki, həmin dövrdə bütün dünya azərbaycanlılarının diqqəti Bakıda baş vermiş qanlı faciəyə yönəlmişdi. Bu məqamda Azərbaycan xalqının böyük oğlu Heydər Əliyevin ilk işi bütün təziqlərə və həyati təhlüklərə baxmayaraq, ona qarşı yönəldilmiş blokadanı yarıaraq bu ağır gündə Azərbaycan xalqının yanında olmasını ifadə edən teleqram vuraraq hadisəyə ilkin olaraq həm siyasi-hüquqi qiymət vermiş, həm də öz səsini ucaltmışdı. Teleqramda deyilirdi:

"Azərbaycan Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsinə, Ali Sovetə, Nazirlər Sovetinə, Azərbaycan xalqına

Bakı şəhərinə sovet ordusu hissələrinin yeridilməsi ilə əlaqədar xalqımızın başına gətirilən faciədən - dinc əhalinin qırılmasından böyük ürək ağrısı ilə xəbər tutdum. Bu mətəm günündə həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına, bütün Azərbaycan xalqına dərin hüznə başsağlığı verirəm.

Mən bu düşünlümlü aksiyanı pisləyir, onu antihumanist, antidemokratik, qanunazidd hesab edirəm. Bu ağır gündə sizə ağıllı, kamallı olmağa, həmrəyliyə və birliyə çağırıram.

Mənim teleqramım respublika mətbuatında dərc olunmasını, radio və televiziya ilə verilməsini, mətəm mitinqində oxunmasını xahiş edirəm.

Heydər Əliyev, 21 yanvar 1990-cı il, Moskvada.

Bu gizlədilmiş teleqramın mətnində hadisələrə dair və çəvik reaksiya verən dahi siyasətçi aşağıdakı çağırışları edirdi:

- 1) Hadisələrə siyasi-hüquqi qiymət verilməsi.
- 2) Əhalini təmkinli olmağa çağırış.
- 3) Həmrəyliyə çağırış.

Teleqramın mətnində bir məsələ də xüsusi diqqəti cəlb edir. Heydər Əliyev bu teleqramın mətninin yayılmasını xahiş edərək qeyd edir: **"Mənim teleqramımın respublika mətbuatında dərc olunmasını, radio və televiziya ilə verilməsini, mətəm mitinqində oxunmasını xahiş edirəm"**.

Lakin biz həmin dövrün dövrü mətbuatında, televiziya və radio verilişlərində Heydər Əliyevin bu teleqramının mətninə rast gəlmədik. Nədən? Həmin dövrdə Azərbaycana rəhbərlik etmiş Ə.Vəzirov Qorbaçovun göstərişi ilə Heydər Əliyevə qarşı kampaniya aparmaqla, eyni zamanda onu siyasi həyatdan təcrid etməyə çalışırdı.

Moskvada verilən siyasi qiymət

Heydər Əliyev bununla kifayətlənməyib həyatını təhlükəyə ataraq 21 yanvar 1990-cı ildə Moskvada Azərbaycan nümayəndəliyinə gələrək bəyanat yaydı. Bəyanatda deyilirdi:

- Öziz həmvətənlərim, xanımlar və cənablar! Bildiyiniz kimi, uzun illər Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi, SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifələrində işləmiş, Sov. İKP MK Siyasi Bürosunun üzvü olmuşam. Geniş infarkt keçirmişəm. Xəstəliyimlə əlaqədar iki ildən artıqdır ki, pənsiyadayam. Azərbaycan tərk etdiyim 1982-ci ilin dekabrından keçən müddətdə bu gün ilk dəfədir ki, Azərbaycan SSR-in Moskvadakı Daimi Nümayəndəliyinin astanasına qədəm qoyuram. Mən baş vermiş hadisələr haqqında dünən xəbər tutmuşam və təbii ki, bu hadisəyə laqeyd qala bilməzdim. Buraya ən əvvəl ona görə gəlmişəm ki, Azərbaycanın Moskvada kiçik parçası olan daimi nümayəndəliyində, böyük itkilərə səbəb olmuş faciə ilə bağlı bütün Azərbaycan xalqına başsağlığı verirəm. İkinci tərəfdən, bu məsələyə öz münasibətimi bildirmək istəyirəm. Azərbaycanın Moskvadakı Daimi Nümayəndəsi Səhrab İbrahimovdan xahiş edirəm ki, mənim sözlərimi, kədərimi, başsağlığımı Azərbaycan xalqına çatdırın. Hazırda başqa imkanım olmadığı üçün təəssüf hissi keçirirəm. Azərbaycanda baş vermiş hadisələrə gəlincə, mən onları hüquq, demokratiyaya yabançı, humanizmə və ölkəmizdə elan olunmuş hüquqi dövlət quruculuğu prinsiplərinə zidd hesab edirəm. Azərbaycanda yaranmış müəkkəb vəziyyətin bir sıra səbəbləri vardır. Vaxtımızın məhdudluğundan bu məsələlərin üzərində ətraflı dayanmaq istəmirəm. Artıq iki ildir ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında millətlərə münasibət gədir. Həmin münasibəti Dağlıq Qarabağ və onun ətrafında baş verən hadisələr təsəvvür edir. Azərbaycan və Ermənistan, eləcə də, ölkənin ali siyasi partiya rəhbərlərinə bu məsələni tənzimləmək, daxili müharibəyə, millətlərə münasibətə son qoymaq və milli mənsəbiyyətindən asılı olmayaraq hər bir adamın ümumi federativ ittifaq olan SSRİ-də azad yaşamasına şərait yaratmaq üçün ikillik müddət kifayət idi. Hesab edirəm ki, ötən iki ildə bu istiqamətdə lazımı səviyyədə iş aparılmamışdır. Dağlıq Qarabağ hadisələrinin ilkin mərhələsində ölkənin ali partiya siyasi rəhbərliyi tərəfindən vaxtında zəruri tədbirlər görülsə idi, gərginlik indiki həddə çatmaz, tərəflər itkilərə məruz qalmaz, başlıcası isə 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə çoxlu insan qırğını ilə nəticələnən hərbi müdaxilə üçün də zəmin yaranmazdı. Bunlar üçün ilk növbədə Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin artıq sabiq birinci katibi Vəzirov müqəssirdir. Bu yüksək vəzifədə olduğu müddətdə o, Azərbaycanda vəziyyəti sabitləşdirmək üçün heç nə etməmişdir. Əksinə, özünün səhv addımları, yaramaz iş üslubu, yanlış siyasi manevrləri ilə xalqa öz arasında uçurum yaratmışdır. Xalq isə həddətlənmişdir. Elo buna görə də Bakıda və Azərbaycanın digər şəhər və rayonlarında aylarla davam edən mitinqlərdə dəfələrlə Azərbaycanın partiya rəhbərlərinin istefası tələbi irəli sürülmüşdür. Söhbət əslində Vəzirovun istefasından gedirdi. Bəs bu məsələ indiyə kimi niyə həll olunmamışdır? Yalnız dünən Bakı şəhərinə ordu yeridildikdən, qırğın və dağıntılar baş verdikdən sonra Vəzirov Azərbaycandan əslində qaçmışdır. Bu, böyük səhvdir. Ən böyük səhv isə sözsüz ki, qeyri-ciddi, bu yüksək vəzifəyə əsla yaramayan adamın bir vaxt Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katib təyin edilməsi idi. Ancaq iş təkə bu bəşlə bitirdi. İndi yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə baş vermiş və bu gün də davam edən faciənin üstündə dayanmaq istəyirəm. Hesab edirəm ki, Azərbaycanda vəziyyəti öz axarına salmaq, siyasi həyatdakı qeyri-sabitliyi nizamlamaq üçün kifayət qədər imkan olmuşdur. Təəssüf ki, Azərbaycan rəhbərliyi, həmçinin ölkənin ali siyasi rəhbərliyi bu imkanlardan istifadə edə bilməmişdir. Sərhədlər edilən təvəziyə vaxtında aradan qaldırmaq mümkün idi. Axı üç ay əvvəl sərhəd zolağı ilə bağlı camaat öz tələblərini irəli sürmüşdü. Fəoq heç kəs onlarla görüşmək, izahat işi aparmaq və lazımı ölçü götürmək istəməmişdir. Təkrar edirəm: camaatı sakitləşdirmək üçün də imkanlar tükənməmişdi. İki-üç ay əvvəl Azərbaycan partiya rəhbərliyinin möhkəmləndirilməsi məsələsi həll edilmişdi, vəziyyət gərginləşməz, ordu yeridilməsinə zərurət yaranmazdı. Bütün vəziyyətlərdə hesab edirəm ki, məsələni siyasi cəhətdən tənzimləmək, xalqa mükaliməyə girmək üçün olverşi imkanlar olmuşdur. Lakin onlardan səmərəli istifadə edilməmişdir. Nəhayət, 19-dan 20-nə keçən gecə sovet ordusunun, SSRİ DİN-in böyük kontingenti Bakı şəhərinə yeridilmişdir. Nəticəsi isə göz qabağındadır. Bunun törətdiyi faciələr hamımıza məlumdur. Belə qərar qəbul etmiş adamların hərəkatını siyasi qəbahət sayıram. Böli, kobud siyasi səhv buraxılmışdır. Onlar, sadəcə olaraq, respublikadakı əsl vəziyyəti qiymətləndirə bilməmiş, Azərbaycan xalqının psixologiyasını anlamamış, əhalinin müxtəlif təbəqələri ilə əlaqələri zəiflətməmişlər. Onlar, görünür, bu işlərin belə ağır faciəyə çevriləcəyini əvvəlcədən düşünməmişlər. Bütün bunlar qabaqcadan nəzərə alınmalı və vaxtında vacib, zəruri tədbirlər qəbul edilməli idi. Ordu yeridilmiş, gümnaş adamlar həlak olmuşlar. Yeri gəlmişkən deyim ki, önlənlər arasında hərbi qulluqçuların olması haqqında da məlumatlar daxil olub. Sual olunur: ölkənin ali dövlət, partiya rəhbərliyinin səhv qərarı ucunda, olmayan qiyamı yatırmaq adı ilə Azərbaycana göndərilmiş rus gənclərinin günahı nədir? Azərbaycan kənarında böyük ordu kontingenti yeridilmişdir. Respublikada neçə ordu birləşməsinin olduğu mənə yaxşı bəllidir. Azərbaycanca kifayət qədər - 4-cü ordu, Xəzər Hərbi Dəniz Donanması, deşant qoşunlarının diviziyası, Hava Hücumundan Müdafiə Qoşunları, DİN-in daxil olan birləşmələri vardır. Oraya əlavə qoşun yeritmək nəyə lazım idi? Əgər belə zərurət var idisə, orada yerləşən hərbi hissələrdən də istifadə etmək olardı. Belə qərar qəbul edən Azərbaycan rəhbərliyi, hamıdan əvvəl isə bərk ayaqda Azərbaycanı qoyub qaçmış Vəzirov öz xalqı qarşısında məsuliyyət daşımalıdır. Ölkənin ali siyasi rəhbərliyinə yanlış məlumat verənlər də məsuliyyət daşımalıdır. Zənnimcə, ölkənin ali siyasi rəhbərliyinə vəziyyət barədə vaxtında kifayət qədər düzgün, dəqiq, obyektiv informasiyalar çatdırılmamışdır. Rəhbərlik çəşnliyə salındığından belə qərar qəbul etmişdir. Qırğın tərəfdənlərin hamısı ləyiqincə cəzalandırılmalıdır".

(Ardı var)

Sadiq QURBANOV,
Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, enerji və ekologiya komitəsinin sədri